

Nacionalna ispitivanja učenika u Europi

Studija koju je izradila mreža Eurydice daje detaljan pregled okruženja i organizacije nacionalnih ispita u 30 europskih zemalja te primjena njihovih rezultata u informiranju obrazovne politike i prakse i u savjetovanju učenika o odabiru škole. Studija predstavlja različite opcije za koje se europske zemlje odlučuju vezano uz ciljeve, učestalost i obuhvat nacionalnih ispita te upućuje na obrasce i trendove u Europi. Naglašava i potrebu za razvojem koherentnog sustava ocjenjivanja učenika koji bi kombinirao snagu nacionalnih ispita s drugim vidovima ocjenjivanja, a čiji cilj ne bi bio samo ocjenjivanje učenika već i pomoć u njihovom napredovanju.

Nastojanja europskih zemalja za povećanjem djelotvornost i učinkovitost svojih obrazovnih sustava dovela su do sve većeg naglaska na mjerenju i praćenju rada. U većini europskih zemalja redoviti nacionalni ispiti uvedeni su nedavno i u posljednjem se desetljeću ubrzano šire. U školskoj godini 2008./09. samo njemačka govorna zajednica Belgije te Češka, Grčka, Wales i Lihtenštajn nisu provodili nacionalne ispite u obveznom obrazovanju. Još je nekoliko zemalja koje nisu u potpunosti uvele sustav nacionalnih ispita. Značaj nacionalnih ispita i dalje se mijenja te se u Ujedinjenoj Kraljevini (Engleska, Wales i Sjeverna Irska) njihova uloga smatra manje važnom u sveukupnom sustavu ocjenjivanja.

Studija obuhvaća obvezno obrazovanje, a podaci se odnose na školsku godinu 2008./09.

Što je Eurydice?

Eurydice mreža pruža informacije o europskim obrazovnim sustavima i politikama i analizira ih. Sastoji se od 35 nacionalnih jedinica sa sjedištem u 31 zemlji koja sudjeluje u europskom Programu cjeloživotnog učenja (države članice EU, države članice Europskog ekonomskog područja - EEA i Turska). Mrežom koordinira i upravlja europska Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu (EACEA) u Bruxellesu koja radi nacрте publikacija i baze podataka.

Sve publikacije Eurydice mreže dostupne su besplatno na:
<http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/>

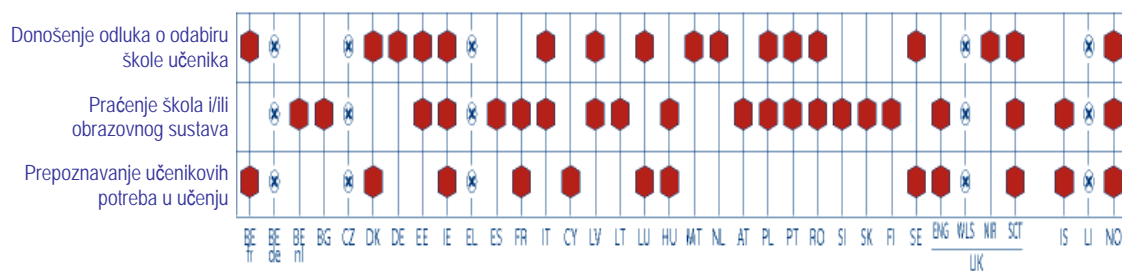
Nacionalni ispiti imaju više svrha

Postojeći nacionalni ispiti najčešće se koriste kako bi se ili potvrdio osobni uspjeh učenika ili pratila škola ili cijeli obrazovni sustav. Manji broj zemalja organizira nacionalne ispite kako bi pomogli učenicima u učenju prepoznavanjem individualnih potreba učenja.

Obrazovna tijela nekih zemalja provode zasebne ispite kako bi postigli svaki od ovih ciljeva, ali je češće slučaj da koriste isti ispit za nekoliko

različitih svrha. Primjer ovog potonjeg jest kad se rezultati ispita za stjecanje svjedodžba ili za prepoznavanje obrazovnih potreba koriste za praćenje škola i/ili sustava, ili kad se rezultati ispita na uzorku, čiji je glavni cilj provođenja praćenje cijelog obrazovnog sustava, vraćaju školama koje su sudjelovale u ispitivanju kako bi se iskoristili za unaprjeđenje njihova rada.

Graf 1: Glavni ciljevi nacionalno standardiziranih ispita, obvezno obrazovanje 2008./09.

⊗ Nema nacionalnih ispita

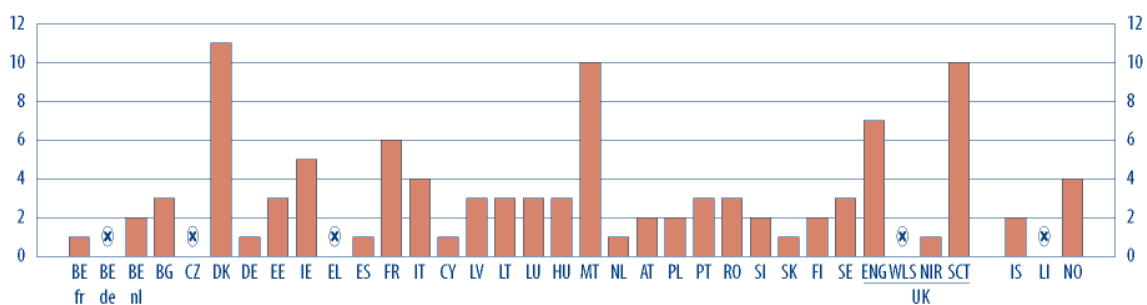
Izvor: Eurydice

Učestalost nacionalnih ispita razlikuje se od zemlje do zemlje

U prosjeku, europske zemlje organiziraju nacionalne ispite u trogodišnjim razdobljima tijekom obveznog obrazovanja. Većina nacionalnih ispita u Europi obvezna je za sve učenike kohorte, a tamo gdje su proizvoljni polažu ih gotovo svi. Neke zemlje testiraju učenike znatno češće nego što je europski prosjek. Tako u

Danskoj učenici mogu izaći na jedanaest nacionalnih ispita tijekom obveznog obrazovanja, slijede Malta i Škotska (do deset), u Engleskoj (do sedam) i Francuska (do šest). S druge strane, u šest drugih zemalja, postoji samo jedan nacionalni ispit tijekom obveznog obrazovanja.

Graf 2: Broj školskih godina u kojima se provode nacionalni ispiti, 2008./09.

⊗ Nema nacionalnih ispita

Izvor: Eurydice

Nacionalni ispiti često obuhvaćaju samo osnovne predmete

Nacionalni ispiti često se tiču samo temeljnih predmeta, jezika na kojem se odvija nastava i matematike, kojima se u nekim zemljama dodaju strani jezici i/ili predmeti iz područja prirodoslovlja. Osim ispita za stjecanje svjedodžbe na kraju osnovnog obrazovanja, samo manji broj zemalja učenike redovito testira opširnije unutar kurikuluma. Nekoliko zemalja, pak, rotira predmete koji se godišnje testiraju što omogućuje veće pokriće bez značajnog povećanja opterećenja učenika i nastavnika.

U debati koja i dalje traje među donositeljima politika i obrazovnim stručnjacima o koristima i potencijalnim negativnim učincima čestog testiranja, rasprave su se usredotočile na potrebu pronalaska ravnoteže između potreba za najnovijim podacima o radu i rizika od previše testiranja, kao i na potrebu razmatranja određenih nepoželjnih učinaka testiranja, poput sužavanja kurikuluma, smanjenja efektivnog nastavnog vremena te povećanja stresa i preopterećenja.

Kombiniranje rezultata ispita s drugim ocjenjivanjima kada je ulog velik

Većina europskih zemalja organizira nacionalne ispite koji su za učenike vrlo važni budući da njihovi rezultati pridonose odluci o kasnijem odabiru škole. U većini ovih slučajeva, rezultati se razmatraju zajedno s onima drugih ocjenjivanja poglavito trajnim ocjenjivanjem nastavnika i internim ispitivanjima. Ovaj pristup omogućuje

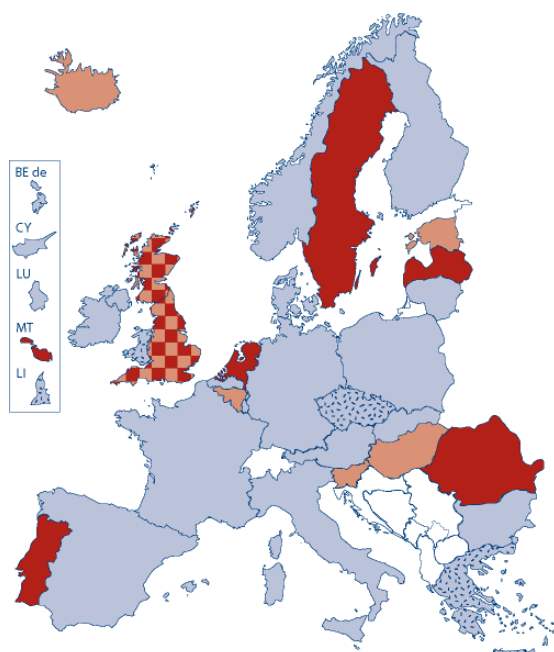
nastavnicima sudjelovanje u odlukama koje utječu na učenike. Kombinira, također, snagu nekoliko instrumenata ocjenjivanja i otklanja zabrinutost o tome da nacionalni ispiti predstavljaju djelić učenikovog postignuća u određenom trenutku i u samo nekim područjima

Rezultati ispita obično se ne objavljuju i ne razmatraju u vrednovanju škole

Rezultati nacionalnih ispita koriste se u više svrha koje obuhvaćaju praćenje standarda, davanje povratne informacije učenicima i roditeljima te usmjeravanje aktivnosti nastavnika. U svim zemljama ispiti imaju važnu ulogu u razvoju politike te se njihovi rezultati analiziraju pri sastavljanju mjera za rješavanje razlika u

razinama postignuća, razvoju kurikulumu ili unaprjeđenju trajnog stručnog usavršavanja nastavnika. Mnoge europske zemlje školama daju agregirane rezultate ispita kako bi se usporedile s nacionalnim prosjekom. Općenito, na školama je odluka kako će koristiti rezultate za unaprjeđenje svoga rada.

Graf 3: Korištenje rezultata ispita u vrednovanju škole, obvezno obrazovanje, 2008./09.

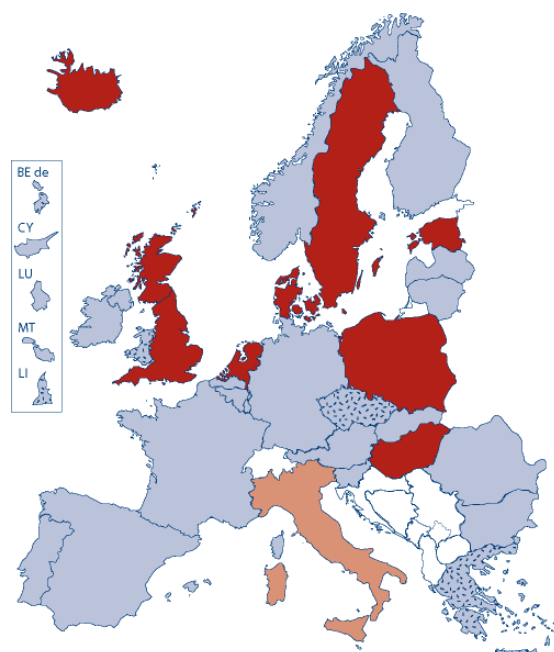

- A. Rezultati ispita se koriste u vanjskom vrednovanju
- B. Preporuka za korištenje rezultat ispita u unutarnjem vrednovanju
- Nema A ni B
- Nema nacionalnih ispita

Izvor: Eurydice

Međutim, u dvanaest zemalja, postoje zahtjevi ili preporuke da se rezultati ispita razmotre u vanjskom i/ili unutarnjem vrednovanju škola. U usporedbi s nekim ne-europskim zemljama kao što su Sjedinjene Američke Države i Kanada, rezultati ispita u Europi samo se rijetko koriste kao sredstvo odgovornosti koje podrazumijeva sankcije i nagrade te može utjecati na dodjelu sredstava.

Graf 4: Objava pojedinačnih rezultata škola u nacionalnim ispitima, obvezno obrazovanje, 2008./09.

- Objava organizirana ili zatražena od strane škole, središnje/lokalne vlasti
- Objava diskrecijsko pravo škola
- Nema objava
- Nema nacionalnih ispita

Većina europskih zemalja ne objavljuje skupne rezultate ispita pojedinih škola. U nekim zemljama službeni dokumenti izričito zabranjuju uporabu rezultata za sastavljanje komparativne tablice škola ili rang-liste, budući da se smatra da nije izgledno da iste utječu na poboljšanje kvalitete obrazovanja.

*

* *

Cjelovita studija

„Nacionalna ispitivanja učenika u Europi: Ciljevi, organizacija i korištenje rezultata“

Dostupna je na francuskom i engleskom jeziku na mrežnim **stranicama Eurydicea:**

www.eurydice.org

Tiskani primjerci studije bit će dostupni u studenom 2009.

Njemački prijevod bit će dostupan nedugo nakon.

Drugi ključni dokumenti:

- Teoretski i stvarni učinci standardiziranog ocjenjivanja, pregled literature, autor Nathalie Mons, August 2009
- Eurydice: Ključni podaci o obrazovanju [komparativna analiza obrazovnih sustava u Europi]
- Europska komisija: Obrazovanje i usavršavanje